

Årsredovisning utbildningsnämnden 2022

Innehåll

Nämndens ansvar och uppgifter	2
Bildningsdirektörens kommentar till resultatet	2
Viktiga händelser i verksamheten	3
Måluppfyllelse 2022	3
Hög kvalitet	3
Stor valfrihet	5
Hög attraktivitet	5
Hög effektivitet	5
Stark utveckling	6
Personal.....	7
Ekonomi	8
Driftredovisning	8
Kostnader fördelade på kostnadslag	9
Verksamhetens nettokostnader.....	9
Volymer	12
Investeringsredovisning	13
Intern kontroll	13
Risker.....	13
Prestationer och nyckeltal	14

Nämndens ansvar och uppgifter

Utbildningsnämnden fullgör kommunens uppgifter som huvudman inom skolväsendet. Utbildningsnämnden ansvarsområde omfattar utbildning från förskola till vuxenutbildning för folkbokförda i Danderyds kommun. Det innebär ansvar för:

- resursfördelning genom barn- och elevpeng till verksamheter inom utbildningssystemet,
- tillhandahållande av system för val av utbildningsplats,
- bidrag för skolskjuts och särskilt stöd,
- myndighetsutövning i enlighet med skollagen gällande skolplikt (grundskola) och kommunalt aktivitetsansvar (gymnasieskola),
- godkännande och tillsyn av fristående förskolor i Danderyd,
- kvalitetsuppföljning.

Utbildningsnämnden är även ansvarig nämnd för den kommunala verksamheten med drift och huvudmannauppgifter inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola samt elevhälsa i kommunal regi. Utbildningsnämnden ansvarar även för kommunens ungdomsmottagning.

Bildningsdirektörens kommentar till resultatet

Personalen inom utbildningsnämndens ansvarsområde visade på en hög professionalitet och snabb omställningsförmåga i samband med de utmaningar som vårens flyktingström från Ukraina medförde. Trots att vårterminen också fortsatt präglades av pandemin visar verksamheterna överlag fortsatt god utveckling och hög kvalitet. Detta bekräftas i såväl interna

som externa mätningar och granskningar. Elevernas betyg respektive meritvärde är till exempel de högsta eller bland de högsta i landet. Trots den höga måluppfyllelsen finns det utrymme för förbättringar inom vissa målområden.

De senaste årens arbete med att se över organisationen samt att minska lokalytor behöver fortgå. Ett par enheter inom grundskolans egenregi har fortsatt ekonomiska utmaningar, däremot redovisar både förskola och gymnasieskola i egen regi en budget i balans.

Viktiga händelser i verksamheten

Vårterminen 2022 präglades fortsatt av effekterna av pandemin. Stora ansträngningar från personal, barn och elever har dock lett till att vi inte har sett att resultatnivån har sjunkit.

Under vårterminen kom det ett 40-tal ukrainska grundskoleelever till Danderyd och 10–15 gymnasieskoleelever i och med kriget i Ukraina. Även våra förskolor har tagit emot barn från ukrainska familjer. I idrottshallen Norrängsgården upprättade kommunen ett tillfälligt flyktingboende för ca 100 personer, vilket innebar att Viktor Rydbergs elever fick använda sig av tillfälliga lösningar för idrottsundervisning. Vasaskolan ställde upp med matservering och en öppen förskola för flyktingarna öppnades i Altorps förskola. På Kevingskolan organiserades en förberedelseklass med grundskoleelever från mars till juni månad. Från och med höstterminen går alla ukrainska elever, cirka 25 elever, i våra olika grundskolor.

Mycket tid för skolorna har gått åt till att sätta sig in i de nya läroplanerna samt de nya betygskriterierna som trädde i kraft höstterminen 2022. Alla pedagoger i egenregins förskolor samt pedagoger från vissa fristående förskolor har genomfört Skolverkets läsluft, flera språk i förskolan och det har även gjorts en praktisknära forskningsrapport utifrån satsningen.

Under våren beslutade utbildningsnämnden om inrättandet av en central elevhälsa. En enhetschef med uppgift att bygga upp verksamheten har rekryterats.

Öppna förskolan har tillsammans med socialförvaltningen och regionen varit delaktiga i öppnandet av en välbesökt familjecentral belägen i Mörby centrum.

Under hösten har arbetet med att planera inför ombyggnationer och renoveringar av Enebybergs skola och Stocksundsskolan pågått. En omfattande renovering av omklädningsrummen på Danderyds gymnasium har ägt rum under hela hösten och planeras att bli färdigt under våren 2023.

Måluppfyllelse 2022

Hög kvalitet

Danderyds kommun erbjuder service och tjänster av hög kvalitet. Detta innebär att kommunens invånare och näringsliv erbjuds ett gott bemötande, hög tillgänglighet och delaktighet i kontakt med kommunens verksamheter. Kommunen strävar efter öppen dialog där kommunens invånare, föreningar och organisationer ges möjlighet till inflytande. Danderydsborna ska erbjudas en bra och attraktiv service. En positiv utveckling av de kommunala kärnområdena skola, barn- och äldreomsorg skall sättas i fokus.

Mål: Utbildningsnämnden genomför tillsyn av fristående förskolor, utövar insyn i fristående grundskolor samt genomför kvalitetsdialoger med alla huvudmän med verksamhet i Danderyds kommun

Bedömning 2022

 Målet är uppfyllt

Kommentar Halvår 2 2022

Utbildningsnämnden har genomfört tillsyn av fristående förskolor helt i enlighet med plan.

Planen anger att utbildningsnämnden ska genomföra tillsyn på samtliga fristående förskolor - i skrivande stund 20 förskolor - under en treårsperiod. Detta innebär att minst sju förskolor ska få tillsynsbesök varje kalenderår/läsår. Under vår och höst har följande enheter (huvudman inom parentes) fått genomgå ordinarie tillsynsbesök:

- Änglagaragets förskola (Danderyds församling)
- Kyrbackens förskola (Danderyds församling)
- Enens förskola (Danderyds församling)
- Krubbans förskola (Föräldrakooperativ krubban ek. förening)
- Enebo förskola (Enebo förskola ek.förening)
- Prästkragens förskola (S2H förskolor AB)
- Skattkistans förskola (S2H förskolor AB)
- Charlottenbergs förskola (S2H förskolor AB)

Kvalitetsdialoger med fristående förskolor har genomförts vid två tillfällen under 2022, en digital träff och en fysisk gemensam träff. Vid båda tillfällena har olika aktuella teman diskuterats. Förvaltningsföreträdare har informerat om exempelvis statsbidrag, regler och riktlinjer samt organisatoriska förändringar. Enhetsföreträdarna har haft möjlighet att lyfta aktuella och för dem angelägna ämnen. Samtliga förskolor bjöds därutöver in att delta i utredning om ny resursfördelningsmodell för förskolan.

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
Antal genomförda kvalitetsdialoger	20	20	●	—
Antal genomförda tillsynsbesök	8	7	●	↗

Mål: Utbildningsnämnden har god insyn i vuxenutbildningen

Bedömning 2022

◆ Målet är delvis uppfyllt

Kommentar Halvår 2 2022

Under året har KCNO försett Danderyds kommun med en kvalitetsrapport som innehåller kommunspecifika uppgifter om en mängd olika datapunkter, till exempel antal studerande, ålder, kön, studenters upplevda nöjdhet, kunskapsresultat med mera. I sammanfattningen gör verksamhetschefen en övergripande analys av läsåret där aktuella utvecklingsområden belyses.

För att utbildningsnämnden framgent ska få en ännu bättre insyn i vuxenutbildningen behöver KCNO:s kvalitetsrapport utvecklas ytterligare, bland annat avseende statistikens kvalitetssäkring. I nuläget råder vissa oklarheter gällande definitioner och urval i det statistiska underlaget.

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
Implementerat och utvecklat kvalitetsdokument med Danderydsspecifik analys av måluppfyllelse.		Ja	◆	—

Stor valfrihet

Danderyds kommun erbjuder stor valfrihet i kommunens service och tjänster. Detta innebär att kommunens invånare kan välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar.

Hög attraktivitet

Danderyds kommun är en attraktiv kommun att bo, leva och verka i. Här kombineras den moderna trädgårdsstaden med hållbar stadsmiljö. Kommunen är trygg och säker och erbjuder goda möjligheter för hälsa och välbefinnande. Kommunen ger goda förutsättningar för ett varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger möjlighet för medarbetare och chefer att utvecklas.

Hög effektivitet

Danderyds kommuns verksamheter samverkar och gör rätt prioriteringar för att nå effektivitet. God ekonomisk hushållning ska vara en vägledande princip för all kommunal verksamhet. Danderyds kommun ska ha en låg kommunalskatt.

Mål: Utbildningsnämnden har transparenta och hållbara modeller för ersättningsystem till verksamheterna

Bedömning 2022

 Målet är uppfyllt

Kommentar Halvår 2 2022

Efter föregående års skolpengsutredning och en reviderad resursfördelningsmodell har utbildningsnämnden en transparent och hållbar modell för ersättning till skolorna. För året åtog sig utbildningsnämnden att dels utreda förskolans resursfördelningsmodell, dels att implementera och utvärdera strukturbidrag för elever i resursskolor och kommungemensamma resursklasser. Utbildningsnämnden tillsatte under våren en utredning som avsåg genomlysna resursfördelningsmodellen för förskolan. Utredningen (UN 2022/0805) mynnade ut i ett antal beslut, bland annat att utbildningsnämnden i budget för 2023 föreslog kommunfullmäktige att göra barnpengen för 1-2-åringar och 3-5-åringar mer likvärdig på grund av tidigare obalanser i finansiering.

Strukturbidraget för elever i resursskolor och kommungemensamma resursklasser är implementerat. Förvaltningen har informerat huvudmännen om kriterier, tagit fram rutiner, hanterat inkomna ansökningar samt tillsett att utbetalningar har skett i tid. Under hösten har även bildningsförvaltningen genomfört en utvärdering av strukturbidraget. Utvärderingen (UN 2022/1139) konstaterade att införandet och implementeringen av strukturbidraget generellt sett har fungerat väl. Ansökningsrutinen för bidraget, användningen av bidraget och beloppsnivån har varit väl avvägda.

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
Reviderad resursfördelningsmodell för förskolan	Ja	Ja		—
Strukturbidrag för elever i resursgrupper ska implementeras och utvärderas	Ja	Ja		—

Mål: Utbildningsnämnden har plan för att optimera kapacitet och utbud av utbildningsverksamhet

Bedömning 2022

◆ Målet är delvis uppfyllt

Kommentar Halvår 2 2022

Utbildningsnämndens antog i september 2022 "Behovsanalys inför årlig revidering av Danderyds kommuns lokalförsörjningsplan". Lokalbehovsanalysen innehåller en bedömning av såväl utbud som efterfrågan på barn- och elevplatser för varje kommunal och kommunen som helhet för tio år framåt. Sammanfattningsvis pekar lokalbehovsanalysen på att ytterligare åtgärder för att hantera överskottet av grundskoleplatser behöver vidtas.

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
En behovsanalys av aktuella och framtida lokalbehov genomförs	Delvis	Ja	◆	—

Mål: I Danderyd bedriver alla kommunala verksamheter en kostnadseffektiv verksamhet (egen regi)

Bedömning 2022

■ Målet är ej uppfyllt

Kommentar Halvår 2 2022

Förskolorna i egen regi uppvisar ett överskott jämfört med budget. De har utifrån sina förutsättningar med ett ojämnt fördelat barnunderlag, både geografiskt och över året förmått att hålla sig väl inom budget och uppvisar en kostnadseffektiv verksamhet.

Även gymnasieskolan i egen regi, Danderyds gymnasium, uppnår en budget i balans. Gymnasiet har vänt tidigare års underskott genom effektiviseringsarbete kombinerat med ett framgångsrikt arbete med att öka antalet elever jämfört med tidigare år.

Ett par grundskolor uppvisar ett underskott jämfört med budget. Många skolor i egen regi har utmaningar med överkapacitet som uppstått när antalet elever minskar inom kommunen samtidigt som konkurrens med fristående skolor bidrar till överkapacitet i vissa kommunaldelar.

Totalt sett är bedömningen att det finns behov av ytterligare översyn och beslut för att uppnå en kostnadseffektiv verksamhet inom grundskolan i egen regi. I bedömningen av huruvida en enskild verksamhet är kostnadseffektiv är det av vikt att ta hänsyn till givna förutsättningar som elevantal i förhållande till eventuell överkapacitet eller beredskap för att ta emot nya elever.

Nyckeltal	Utfall 2022	Mål	Bedömning	Trend
Effektivitetsindex i Kolada		72	■	—

Stark utveckling

Danderyds kommun utvecklar och förbättrar ständigt den service och de tjänster som kommunen erbjuder. Företag erbjuds goda förutsättningar att etablera sig och verka i kommunen. Danderyd präglas av en god och hälsosam miljö och kommunens

verksamheter arbetar för en långsiktigt hållbar utveckling. Omvärldsanalys, utvärdering och digitalisering är grunden för innovativ utveckling i kommunens arbete.

Personal

Tabellen nedan visar antal personer och antal årsarbetare per 31 december jämfört med föregående år.

Anställningsgrupp	Anställningsform	Antal personer	Antal årsarbetare 2022	Antal årsarbetare 2021	Förändring
Utbildningsnämnden hemkommun:					
Månadsavlönade	Tills vidare	14	13,5	12,0	1,5
Månadsavlönade	Visstid	0	0	1,0	-1,0
Månadsavlönade	Samtliga Anställningsformer	14	13,5	13,0	0,5
Timavlönade	Visstid	2	0,0	0,0	0,0
Timavlönade	Samtliga Anställningsformer	2	0,0	0,0	0,0
Utbildningsnämnden egen regi:					
Månadsavlönade	Tills vidare	777	731,6	726,4	5,2
Månadsavlönade	Visstid	120	94,5	85,4	9,1
Månadsavlönade*	Samtliga Anställningsformer	886	826,0	811,8	14,2
Timavlönade	Visstid	98	0,0	0,0	0,0
Timavlönade	Samtliga anställningsformer	98	0,0	0,0	0,0

*) Differensen mellan totalsumman på antalet personer, i jämförelse med den manuella summeringen av siffrorna. Differensen grundar sig på personer som innehar flera befattningar i kommunen.

Utbildningsnämnden hemkommun:

Utbildningsnämnden hemkommun har 13,5 årsarbetare per 31 december 2022, en ökning med 0,5 jämfört med föregående år. Under året har en lokalstrateg anställts, vilket är en ny tjänst. Under året har även en barn- och elevhälsochef anställts, vilket är en ny tjänst som finansieras av och har sitt uppdrag hos hemkommunen men är organisatoriskt hemmahörande under verksamhetschef ungdom och skola. Att ökningen i statistiken inte är större beror på vakanser över årsskiftet.

Utbildningsnämnden egen regi:

Central förvaltning egen regi har 12,5 årsarbetare per 31 dec 2022, vilket är en minskning med 0,8 jämfört med föregående år. Minskningen av antalet årsarbetare beror på förändring av visstidsanställd personal finansierad av statsbidrag.

Förskolorna i egen regi har 164,6 årsarbetare per 31 december 2022, vilket är en ökning med 6,8 jämfört med föregående år. Året innan minskade antalet anställda i förskolorna men i takt med att barnantalet i förskolorna har ökat och ekonomin kommit i balans är nu antalet anställda tillbaka på samma nivå som 2020. Personalomsättningen på egen begäran i förskolorna uppgår till 10,8 procent, vilket är ca två procentenheter högre än föregående år. Den totala sjukfrånvaron i förskolorna är 10,7 procent 2022, vilket är ca två procentenheter högre än föregående år.

Skolorna i egen regi har 632,2 årsarbetare per 31 december 2022, vilket är en ökning med 8,8 jämfört med föregående år. Grundskolorna har minskat antalet årsarbetare (4,2 färre årsarbetare) som ett resultat av förvaltningens handlingsplaner för att få skolornas ekonomi

i balans samtidigt som ett minskande elevantal också bidragit till förändringen. Gymnasiet har ökat antalet årsarbetare (13,0 fler årsarbetare), delvis på grund av ett ökat elevantal och delvis på grund av att det var färre personal än vanligt under pandemin. Därutöver påverkas statistiken av att timavlönade har ersatts av månadsavlönade (timavlönade ingår inte i statistiken för årsarbetare). Personalomsättningen på egen begäran i skolorna uppgår till 10,3 procent, vilket är drygt en procentenhet lägre än föregående år. Den totala sjukfrånvaron i skolorna är 5,4 procent 2022, vilket är i linje med föregående års nivå.

Övrig verksamhet egen regi, såsom ungdomsmottagning, enheten för flerspråkighet samt öppen förskola, har 16,7 årsarbetare per 31 december 2022, vilket motsvarar en minskning med 1,0 årsarbetare jämfört med föregående år.

För egen regi som helhet har antalet årsarbetare ökat med 14,2 jämfört med föregående år.

Ekonomi

Driftredovisning

Tabellen nedan visar nämndens intäkter och kostnader jämfört med budget och föregående år.

Mnkr	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
INTÄKTER	766,6	784,3	17,7	2%	765,7
KOSTNADER	-1 683,6	-1 699,1	-15,5	-1%	-1 660,4
Nettokostnader	-917,0	-914,7	2,3	0%	-894,7

För år 2022 redovisar nämnden en positiv avvikelse mot budget med 2,3 miljoner kronor vilket motsvarar 0,3 procent av budgeterade nettokostnader. Utbildningsnämndens hemkommunansvar gör ett överskott mot budget på 8,5 miljoner kronor medan verksamheterna i egen regi gör ett underskott mot budget på 6,2 miljoner kronor.

Utbildningsnämnden hemkommun

För år 2022 redovisar utbildningsnämnden hemkommun en positiv avvikelse mot budget med 8,5 miljoner kronor. Volymrelaterade kostnader bidrar till överskottet med 3,8 miljoner kronor och anslagsfinansierade kostnader bidrar med 4,7 miljoner kronor.

Intäkterna för hemkommunen är 16,5 miljoner kronor högre än budget. Erhållna statsbidrag (främst skolmiljarden och kvalitetshöjande åtgärder i förskolan) har varit 7,8 miljoner kronor högre än budgeterat. Båda bidragen har till största del fördelats ut till skolhuvudmän under 2022 och har således ingen påverkan på hemkommunens nettokostnader, men det ger en avvikelse på såväl intäkter som kostnader. Avgifterna för förskola och fritids är 3,7 miljoner kronor högre än budget. Momsbidrag avviker positivt med 4,5 miljoner kronor, varav 1,2 miljoner kronor avser en retroaktiv justering på föregående år.

Kostnaderna för hemkommunen är 8,0 miljoner kronor högre än budget. Utöver ovan nämnda kostnader på 7,8 miljoner kronor kopplade till erhållna statsbidrag avviker volymrelaterade kostnader negativt med 4,3 miljoner kronor. Inom anslag är kostnaderna 4,1 miljoner kronor lägre än budget, främst till följd av att insatser inom ramen för att förbättra elevernas hälsa och öka stödet till den pedagogiska verksamheten inte kommer implementeras fullt ut förrän 2023.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

För år 2022 redovisar utbildningsnämndens verksamheter i egen regi en negativ avvikelse mot budget med 6,2 miljoner kronor. Skolor i egen regi bidrar till underskottet med 7,8 miljoner kronor, medan förskolor har en positiv avvikelse på 1,5 miljon kronor.

Intäkterna för egen regi avviker positivt mot budget med 1,3 miljoner kronor. Förskolorna avviker positivt med 3,1 miljoner kronor högre intäkter än budgeterat. Övrig avvikelse avser

central förvaltning som har justerat avgifterna från enheterna till följd av kostnadsbesparing under året. Den administrativa avgift som enheterna betalar till förvaltningen kunde under 2022 sänkas till i genomsnitt 1,24 procent av huvudintäkterna i stället för budgeterade 1,5 procent.

Kostnaderna för egen regi avviker negativt mot budget med 7,5 miljoner kronor. Störst avvikelse har skolorna med 7,3 miljoner kronor högre kostnader än budget, främst livsmedel, förbrukningsinventarier och förbrukningsmaterial. Förskolorna har 1,6 miljoner kronor högre kostnader än budget. Återstående positiv avvikelse avser lägre kostnader för central förvaltning.

Grundskolorna har en fortsatt överkapacitet på skolplatser vilket leder till att flera skolor har mindre klasser, vilket i sin tur medför att intäkterna blir för låga och kostnaderna i form av framför allt lärarlöner och hyreskostnader blir för höga för att bedriva en kostnadseffektiv verksamhet. Flera av skolorna i egen regi har svårt att fylla klasserna, men det är framför allt två skolor som har haft ett större elevtapp och som har de största utmaningarna. Kostnaden för personal är densamma för en klass med 27 elever som för en med 20 elever. Skolorna effektiviserar framför allt kringkostnader. Stigande inflation med bland annat ökade matkostnaderna har dessutom försvårat situationen ytterligare.

Kostnader fördelade på kostnadsslag

Tabellen nedan visar kostnadsslag jämfört med budget och föregående år.

Nämnd (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
Anslag	-28,8	-24,1	4,7	16%	-52,5
Volym	-888,2	-884,4	3,8	0%	-828,1
Egen regi	0,0	-6,2	-6,2	n/a	-14,1
Nettokostnader	-917	-914,7	2,3	0%	-894,7

Budgeten för kostnadsslaget anslag består till största del av kostnader för nämnd och förvaltning samt övrig verksamhet. Den positiva avvikelsen mot budget på 4,7 miljoner kronor för 2022 är främst till följd av att insatser inom ramen för att förbättra elevernas hälsa och öka stödet till den pedagogiska verksamheten inte kommer implementeras fullt ut förrän 2023.

Budgeten för kostnadsslaget volym består till största del av kostnader för utbetald barn- och elevpeng till verksamheter inom utbildningssystemet. Även tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för barn i behov av särskilt stöd samt kostnader för skolskjuts ingår i volym. Den positiva avvikelsen mot budget på 3,8 miljoner kronor för 2022 förklaras under respektive verksamhet nedan.

Budgeten för kostnadsslaget egen regi består av intäkter och kostnader för de förskolor, skolor och övrig verksamhet som bedrivs med Danderyds kommun som huvudman. För 2022 redovisar egen regi ett underskott mot budget på 6,2 miljoner kronor, till följd av ekonomiska utmaningar inom ett fåtal grundskolor.

Verksamhetens nettokostnader

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader per verksamhet jämfört med budget och föregående år.

Ansvar (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
Nämnd och förvaltning	-23,5	-20,2	3,4	14%	-15,4
Förskola	-170,8	-177,0	-6,2	-4%	-172,4
Grundskola	-523,3	-513,2	10,1	2%	-503,3
Gymnasium	-161,0	-162,2	-1,2	-1%	-157,1

Ansvar (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
Kommunal vuxenutbildning	-9,2	-6,9	2,3	25%	-6,0
Särskola	-25,4	-25,3	0,1	0%	-23,4
Övrig verksamhet	-3,8	-3,7	0,0	0%	-3,1
Summa UN hemkommunansvar	-917,0	-908,5	8,5	1%	-880,6
Central förvaltning egen regi	0,0	0,0	0,0	0%	0,4
Förskolor egen regi	0,0	1,5	1,5	n/a	0,6
Ungdom och skola egen regi	0,0	-7,8	-7,8	n/a	-15,3
Övrig verksamhet egen regi	0,0	0,0	0,0	0%	0,2
Summa UN egen regi	0,0	-6,2	-6,2	n/a	-14,1
Summa Utbildningsnämnden	-917,0	-914,7	2,3	0%	-894,7

Nämnd och förvaltning (hemkommunansvar)

Anslag:

Nämnd och förvaltning redovisar en positiv avvikelse mot budget med 3,4 miljoner kronor vilket motsvarar 14 procent av budgeterade nettokostnader. Överskottet beror främst på att insatser inom ramen för att förbättra elevernas hälsa och öka stödet till den pedagogiska verksamheten inte kommer implementeras fullt ut förrän 2023.

Förskola (hemkommunansvar)

Förskola (hemkommunansvar) redovisar en negativ avvikelse mot budget med 6,2 miljoner kronor vilket motsvarar 4 procent av budgeterade nettokostnader.

Volym:

Antal barn i förskolan har varit 4 procent fler än budgeterat under 2022, vilket har resulterat i 10,0 miljoner kronor högre kostnader för utbetald peng. Kostnaderna har även påverkats negativt av att andelen små barn i åldern 1-2 år, som får en högre peng än de större barnen, har varit högre än budgeterat. Kostnaderna för nyanlända var 0,4 miljoner kronor högre än budget. Föräldraavgifter reducerar underskottet genom ett överskott mot budget på 1,6 miljoner kronor. Även tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för barn i behov av särskilt stöd bidrar positivt med 1,7 miljoner kronor i lägre kostnader än budgeterat.

Totalt redovisas en negativ avvikelse på 7,1 miljoner kronor för volymrelaterade kostnader för förskola år 2022.

Anslag:

Förskolans anslagsfinansierade kostnader har varit 0,9 miljoner kronor lägre än budget under 2022. Budgeten ska främst användas till utvecklingsinsatser i förskolan. Tidigare år har budgeten delvis använts till vikarieersättning vid utbildning till förskollärare, vilket nu är en avslutad insats.

Grundskola (hemkommunansvar)

Grundskola (hemkommunansvar) redovisar en positiv avvikelse mot budget med 10,1 miljoner kronor vilket motsvarar 2 procent av budgeterade nettokostnader.

Volym:

Antal elever i grundskolan har varit 2 procent färre än budgeterat under 2022 vilket har resulterat i 10,7 miljoner kronor lägre kostnader för utbetald peng. Kostnaderna har även påverkats av att andelen inskrivna på fritids varit lägre än budgeterat. Trots färre barn på fritids har intäkterna för föräldraavgifter varit 2,1 miljoner kronor högre än budget till följd av en högre genomsnittlig avgift än budgeterat. Utbetalda tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för elever i behov av särskilt stöd har varit 0,9 miljoner kronor lägre än budgeterat. Kostnader för skolskjuts samt strukturtillägg för nyanlända har varit högre än budgeterat vilket reducerat överskottet med 1,6 respektive 2,4 miljoner kronor.

Totalt redovisas en positiv avvikelse på 9,7 miljoner kronor för volymrelaterade kostnader för förskola år 2022.

Anslag:

Grundskolans anslagsfinansierade kostnader har varit 0,4 miljoner kronor lägre än budget under 2022. Budgeten ska främst användas till utvecklingsinsatser i grundskolan.

Gymnasium (hemkommunansvar)

Volym:

Gymnasium (hemkommunansvar) redovisar en negativ avvikelse mot budget med 1,2 miljoner kronor vilket motsvarar 1 procent av budgeterade nettokostnader.

Antal elever i gymnasium har varit 1 procent fler än budgeterat under 2022 vilket har resulterat i 3,0 miljoner kronor högre kostnader för utbetald peng. Även en högre genomsnittlig programpeng än budgeterat har bidragit till de högre kostnaderna. Den genomsnittliga programpengen påverkas av vilka program som Danderyds elever väljer att gå då programmen har olika pris. Underskottet reduceras av 1,8 miljoner kronor i lägre kostnader för tilläggsbelopp och verksamhetsstöd för elever i behov av särskilt stöd.

Kommunal vuxenutbildning (hemkommunansvar)

Volym:

Kommunal vuxenutbildning (hemkommunansvar) redovisar en positiv avvikelse mot budget med 2,3 miljoner kronor vilket motsvarar 25 procent av budgeterade nettokostnader. Största avvikelserna är på gymnasial vuxenutbildning som står för 1,6 miljoner kronor av överskottet. Delar av överskottet på vuxenutbildningen är en följd av att Kunskapscentrum Nordost (KCNO) erhållit mer statsbidrag än budgeterat, vilket i sin tur har sänkt kostnaderna som fördelas ut till samverkanskommunerna.

Särskola (hemkommunansvar)

Volym:

Särskola (hemkommunansvar) redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 miljoner kronor vilket motsvarar 0 procent av budgeterade nettokostnader.

Antalet elever har under året varit i genomsnitt två färre än budgeterat i grundsärskolan och en färre i gymnasiesärskolan vilket resulterat i 1,7 miljoner kronor i lägre kostnader för utbetald peng. Då kostnaden per elev är hög så medför även små avvikelser i volym stor påverkan på kostnaderna. Skolskjutsen avviker negativt från budget med 1,6 miljoner kronor.

Övrig verksamhet (hemkommunansvar)

Anslag:

Övrig verksamhet (hemkommun) redovisar ingen avvikelse mot budget för 2022.

Central förvaltning egen regi:

Central förvaltning egen regi redovisar ingen avvikelse mot budget för 2022.

Förskolor egen regi:

Förskolorna i egen regi redovisar en positiv avvikelse mot budget med 1,5 miljon kronor.

Förskolornas intäkter har under 2022 varit 3,1 miljoner kronor högre än budgeterat, vilket främst beror på högre statsbidrag än budgeterat (kvalitetshöjande åtgärder i förskolan, språkutveckling i förskolan och det statliga bidraget för höga sjuklönekostnader kopplade till covid-19). Överskottet på intäkter har reducerats av 1,6 miljoner kronor i högre kostnader än budgeterat, främst övriga verksamhetskostnader som livsmedel, förbrukningsinventarier samt lek- och undervisningsmaterial till barnen.

Ungdom och skola egen regi:

Grundskolorna i egen regi redovisar en negativ avvikelse mot budget med 7,8 miljoner kronor. Underskottet hänförs till två enheter som redan i budgetarbetet hade svårigheter att lägga en budget i balans till följd av det sviktande elevunderlaget. Dessa två enheter har 10,0 miljoner kronor i lägre intäkter än budgeterat 2022, men har genom ett aktivt arbete med organisationsanpassningar och andra åtgärder gjort kostnadsbesparingar som medfört att underskottet för helåret 2022 blev 7,8 miljoner kronor. Resultatet av skolvalet inför höstterminen innebar att några av skolorna fick färre elever än budgeterat. Effekterna av neddragna tjänster släpar och lokaler som rymmer flerparallelliga årskurser där det just nu endast finns enparallelliga årskurser medför fasta kostnader som är svåra att påverka.

För grundskolorna totalt är intäkterna 3,6 miljoner kronor lägre än budget. Flera skolor har haft högre intäkter än budgeterat till följd av 5,7 miljoner kronor i ej budgeterade statsbidrag (främst skolmiljarden, likvärdig skola och det statliga bidraget för höga sjuklönekostnader kopplade till covid-19). Flera av dessa statsbidrag innebär dock även högre kostnader i form av olika satsningar alternativt att det är ersättning för förhöjda kostnader som skolorna redan har drabbats av som till exempel sjuklönekostnader. Därutöver har övriga verksamhetskostnader varit högre än budgeterat, främst livsmedel och förbrukningsinventarier. Totalt överstiger grundskolornas kostnader budgeten med 4,2 miljoner kronor.

Danderyds gymnasium redovisar en positiv avvikelse mot budget med 0,1 miljoner kronor. Intäkterna har varit 3,1 miljoner kronor högre än budget, främst till följd av ej budgeterade statsbidrag samt hyresintäkter. Kostnaderna har varit 3,0 miljoner kronor högre än budget, främst förbrukningsinventarier (datorer).

Övrig verksamhet egen regi:

Övrig verksamhet egen regi redovisar ingen avvikelse mot budget för 2022.

Volymer

Tabellen nedan visar nämndens nettokostnader för volymer med budget, utfall, avvikelse och föregående år.

Nettokostnader för volymer (mkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
Förskola	-169,8	-177,0	-7,1	-4%	-163,4
Grundskola	-522,8	-513,1	9,7	2%	-477,8
Gymnasium	-161,0	-162,2	-1,2	-1%	-156,8
Kommunal vuxenutbildning	-9,2	-6,9	2,3	25%	-6,8
Särskola	-25,4	-25,3	0,1	0%	-23,4
Nettokostnader	-888,2	-884,4	3,8	0%	-828,1

Tabellen nedan visar antal barn och elever med budget, utfall, avvikelse och föregående år.

Antal (stycken)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %	Utfall 2021
Förskola	1473	1532	59	4%	1511
Grundskola	4988	4908	-80	-2%	5051
Gymnasium	1658	1680	22	1%	1567
Särskola	44	41	-3	-2%	39
Summa antal	8163	8161	-2	0%	8258

Beräkningen av antal barn och elever i budget 2022 är baserad på befolkningsprognosen från januari 2021. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritids och en fördelning av gymnasieelever på olika program. Totalt sett stämmer det faktiska antalet barn och elever 2022 bra med budget. Dock förekommer variationer mellan olika verksamheter. Antalet inskrivna barn i förskolan har varit betydligt högre än budgeterat under 2022, främst antalet barn i åldern 1-2 år. Även i gymnasiet har antalet elever varit fler än budgeterat, medan antalet elever i grundskolan däremot varit färre än budgeterat. En ny befolkningsprognos erhöles i april 2022. I den nya befolkningsprognosen kan man se att volymerna förändrats åt samma håll som utfallet för året.

Investeringsredovisning

Tabellen nedan visar nämndens investeringar och utfall jämfört med budget.

Projekt (mnkr)	Budget 2022	Utfall 2022	Avvikelse	Avvikelse %
Investeringar egen regi	3,0	2,1	0,9	29%
Summa Investering helår	3,0	2,1	0,9	29%

Årets investeringsutfall uppgår till 2,1 miljoner kronor vilket innebär 0,9 miljoner kronor lägre utgifter än budget. Avvikelsen återfinns inom både förskolor och skolor och beror på att arbetet med att minska kostnader i verksamheterna även innebär att vara restriktiva med inköp av inventarier.

Intern kontroll

Av de sex kontrollmoment som utbildningsnämnden har beslutat har förvaltningen följt upp samtliga. Tre kontrollmoment avsåg ekonomiska ersättningar, inkommande ersättningar, utgående fakturor för barn/elever folkbokförda i andra kommuner samt kontroll av kompensation vid föräldraledighet. Övriga kontroller avsåg det systematiska brandskyddsarbetet, plan mot kränkande behandling samt rutiner vid anställning av ny personal.

För resultatet av de kungemensamma kontrollerna så hänvisar utbildningsnämnden till kommunledningskontorets redovisning av genomförda kontroller.

Risker

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Riskerna består främst i eventuella avvikelser från aktuell befolkningsprognos. Budgeten består till allra största del av kostnader för grundbelopp till förskola, skola, gymnasium, särskola och vuxenutbildning. Det ekonomiska utfallet är kopplat till volym och därmed inte möjligt att påverka annat än via nivån på peng som redan är beslutad för 2023. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2023 är baserad på aktuell befolkningsprognos. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritidshem och andel som går på respektive gymnasieprogram.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Vi ser en fortsatt stor risk att grundskolan inte kommer att ha en budget i balans under 2023 dels på grund av en överkapacitet av skolplatser dels på grund av de ökade kostnaderna vad gäller till exempel mat och övriga inköp på grund av inflationen. Beroende på resultatet i skolvalet kan vi få arbeta med ytterligare effektiviseringar av personalen om inte skolorna kan fylla sina lediga platser.

Prestationer och nyckeltal

Se bilaga.